

20 Νοεμβρίου 2016

Ο Σφυγμός του Αγίου Όρους

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιον Όρος](#) / [Πεμπτουσία](#)· [Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Δημοσιεύεται κατωτέρω η εισήγηση τού Σεβασμιωτάτου στήν παρουσίαση τού πολύτομου έργου τού Γέροντος Μωϋσή τού Αγιορείτου μέ τίτλο «Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών τού εικοστού αιώνας», στήν αίθουσα τού Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», 7-2-2012.

Εκτός από τόν Σεβασμιώτατο, τό έργο παρουσίασαν ο Ηγούμενος τής Ιεράς Μονής Χιλανδαρίου Αγίου Όρους π. Μεθόδιος, ο Πρωτοπρ. π. Γεώργιος Μεταλληνός, ο Ιερομόναχος π. Ιερώνυμος Σιμωνοπετρίτης, καί ο Πρωτοσύγκελλος τής Ιεράς Μητροπόλεως Φλωρίνης π. Ιουστίνος Μπαρδάκας.

Τήν εκδήλωση τίμησε μέ τήν παρουσία του καί απηύθυνε χαιρετισμό ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών καί Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος.

Έχω γράψει πολλές φορές σέ βιβλία καί έχω μιλήσει σέ διάφορα ακροατήρια γιά τό Άγιον Όρος καί τήν ζωή του, από τήν ανατολή έως τήν δύση. Σέ μιά ομιλία μου καί συζήτηση πού έγινε σέ Ορθόδοξους φοιτητές καί επιστήμονες στήν Δαμασκό τής Συρίας καί κράτησε περίπου μιά ολόκληρη μέρα (9 ώρες) στό τέλος κάποιος αραβόφωνος Ορθόδοξος είπε μέ δυνατή φωνή: «Μάς μέθυσες από τό κρασί τού Αγίου Όρους». Πράγματι, τό Άγιον Όρος διαθέτει ένα δυνατό κρασί, άκρατον

οίνον, ανέδειξε μοναχούς πού ήταν μεθυσμένοι από τήν νηφάλια μέθη καί γι' αυτό ως μεθυσμένος μπορεί κανείς νά γράψη, νά μιλήση καί νά ακούση γιά τό Άγιον Όρος.

Σέ ένα άλλο τριήμερο σεμινάριο στήν Τακόμα τού Σιάτλ τής Αμερικής άκουσαν γιά τρεις ημέρες περίπου 200-300 προσήλυτοι στήν Ορθοδοξία γιά τήν διδασκαλία τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά μέ ενδιαφέρον, προσευχή καί κατάνυξη, σέ συσχετισμό μέ τήν σύγχρονη ζωή τού Αγίου Όρους καί είπαν ότι οσφράνθηκαν τήν ατμόσφαιρα τού Αγίου Όρους. Παντού ο λόγος περί τού Αγίου Όρους προκαλεί ενδιαφέρον καί προσευχή.

Η συγγραφή τού τρίτομου έργου τού π. Μωϋσή μέ τίτλο «Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών τού εικοστού αιώνας» μού δίνει τήν ευκαιρία γιά μιά ακόμη φορά νά εκφράσω τήν αγάπη μου γιά τό Άγιον Όρος πού γνώρισα καί τήν σημασία του γιά τήν Ορθόδοξη Εκκλησία γενικότερα, αλλά καί τήν ανθρωπότητα, γιατί παρουσιάζει έναν τρόπο ζωής πού είναι δυσεύρετος. Γιά νά καταλάβη κανείς τό Άγιον Όρος χρειάζεται νά τό προσεγγίση μέ τά μάτια τής καρδιάς, μέ τόν έσω άνθρωπο, τήν ορμή τού πνεύματος, γιατί τό φώς του είναι τόσο δυνατό πού τυφλώνει τόν άρρωστο οφθαλμό καί η ακοή τόσο ισχυρή πού σπάζει τά τύμπανα, τά οποία είναι συνηθισμένα νά ακούνε συμβατικές φωνές.

1. Η προσωπική μου προσέγγιση τού Αγίου Όρους

Άκουγα γενικά γιά τό Άγιον Όρος από τήν μικρή μου παιδική ηλικία, αφού ο πατέρας μου πρίν παντρευτή είχε ισχυρά επιθυμία νά μονάση στό Άγιον Όρος καί έκτοτε ζούσε συνεχώς μέ τήν αναφορά του σέ αυτό. Διάβαζε βιβλία πού εξέφραζαν τό Άγιον Όρος καί τήν αγιορείτικη ζωή καί μάς μεγάλωσε μέ αγιασμένες διδασκαλίες καί ιστορίες ασκητών. Από μικρός γνώρισα έναν αγιορείτη Μοναχό πού μόναζε στά Ζαγοροχώρια, τόν π. Ιάκωβο Βολοδήμο, πού μού μίλησε πρώτη φορά γιά τήν ευχή.

Τήν δεκαετία τού '60 γνώρισα προσωπικά τό Άγιον Όρος. Η προετοιμασία μου έγινε στό Πανεπιστήμιο μέ τήν εκμάθηση τής παλαιογραφίας, δηλαδή διδάχθηκα νά διαβάζω τούς κώδικες μέ τά βιβλικά καί πατερικά κείμενα. Μέ αυτό τό κίνητρο εξωτερικά, αλλά καί μέ τήν καρδιακή μου αναζήτηση πλησίασα τό Άγιον Όρος γιά νά μελετήσω μαζί μέ ομάδα συμφοιτητών μου καί Καθηγητών στίς Βιβλιοθήκες τών Μονών τού Αγίου Όρους, μόλις είχε γιορτασθή η χιλιετηρίδα του (1963), καί τότε υπήρχαν κοσμικοί άνθρωποι πού περιέγραφαν τίς γιορτές εκείνες ως τόν επιθανάτιο ρόγχο του. Όμως τό Άγιον Όρος δέν πεθαίνει εύκολα, γιατί διαθέτει άλλους ρυθμούς, καί τότε πού φαίνεται ότι τελειώνει στήν πραγματικότητα τελειούται, ανασταίνεται καί ζωογονείται.

Πλησίασα τό Άγιον Όρος ένα πρωϊνό -βαθύ όρθρο- τού Ιουνίου τού έτους 1966. Τά μάτια τού σώματος μου μαγεύονταν από τό καταπληκτικό τοπίο πού έβλεπαν καί τά μάτια τής καρδιάς μου προσπαθούσαν νά συλλάβουν αυτό πού δέν φαινόταν εξωτερικά, νά αισθανθούν τόν τόπο τού μυστηρίου εκστατικά. Ξεκίνησα από τίς βιβλιοθήκες τών Ιερών Μονών, σέ συνδυασμό μέ τίς αγιορείτικες ακολουθίες, πού μού φαίνονταν σάν μιά νεκροαναστάσιμη ζωή κουβέντιαζα μέ τούς μοναχούς καί καταλάβαινα ότι είχαν άλλο ήθος καί χρησιμοποιούσαν άλλη γλώσσα άκουγα τίς συνομιλίες τους, πού είχαν μιά ιδιαίτερη χάρη καί αναφέρονταν σέ άλλα ζητήματα έβλεπα έναν κόσμο πού ερχόταν από παλαιά καί εξέφραζε μιά άλλη παράδοση πολύ διαφορετική από τήν στοχαστική-ακαδημαϊκή νοοτροπία καί τήν ηθικίστικη γνώση πού συναντούσα έως τότε έβλεπα μιά νεκροαναστάσιμη πολιτεία. Σάν νά ξυπνούσα από έναν ύπνο καί έβλεπα άλλους ανθρώπους, πού έρχονταν από κάποιο άλλον πλανήτη, μέ άλλα χαρακτηριστικά, άλλη νοοτροπία, άλλη βιοτή.

Από τις βιβλιοθήκες και τούς κώδικες, πέρασα στην ζωή των κοινοβιακών και ιδιορρυθμών Μονών –πού τώρα εξέλιπαν ανοίχτηκα στην σκητιώτικη ζωή και την έρημο περπάτησα ώρες ολόκληρες μέσα στα ήσυχα και αγιασμένα μονοπάτια του Αγίου Όρους, πού συνδέουν όλες τις Ιερές Μονές πέρασα από απότομους, κρημνώδεις βράχους γνώρισα σοφούς και απλούς μοναχούς, λογάδες και σιωπηλούς, κατά Χριστόν σαλούς, ανυπόδητους και μονοχίτωνες, αλλά και σοφούς και ευπαιδευτούς, πού στέκονταν θαυμάσια σέ κοσμικά ακροατήρια είδα μάτια έντονα και διεισδυτικά, αγνά, ήρεμα, γλυκά, αλλά και μερικά πονηρά πού αποτελούσαν την παραφωνία του Όρους μοιράστηκα τό φαγητό και τό ποτό τους, αλλά και τόν γλυκύτατο λόγο τους άκουγα λόγους για τόν θάνατο και την ζωή αγάπησα την νύκτα και τόν όρθρο, τις αγρυπνίες μέ τό παιχνιδιάρικο ψάλσιμο προσευχήθηκα στα μονοπάτια και κάτω από τά δένδρα, στους βράχους και τις σπηλιές ξαγρύπνησα σέ ολονύκτιες ακολουθίες, αλλά και σέ μικρά εκκλησάκια, και μάλιστα στις απλωταριές, σέ καλοκαιρινές ολόφεγγες βραδιές.

Τό κυριότερο είναι ότι στις επανειλημμένες επισκέψεις μου άκουσα την μυστική κραυγή του Αγίου Όρους, τόν εσωτερικό κτύπο της καρδιάς του, τόν ρυθμό της εσωτερικής μυστικής ζωής του. Είδα τό Άγιον Όρος ως έναν ζωντανό άνθρωπο, πού έχει πνευμόνια μέ τά οποία αναπνέει τό οξυγόνο της αιωνιότητας στόμα για νά κραυγάζη ακατάπαυστα και νά βρυχάται από πείνα και δίψα για Θεό καρδιά πού έχει τόν ρυθμό της εσωτερικής νοεράς προσευχής, μέσα από την οποία βγαίνει μία δυνατή φωνή μέ την επένδυση της σιωπής σώμα πολυόμματο, σάν τά Χερουβείμ, πού βλέπουν μακρυνά. Όλα αυτά άν και φαίνονται αντίθετα μεταξύ τους, εν τούτοις είναι αρμονισμένα.

Σέ όλες τις μετέπειτα επισκέψεις μου, στις δεκατίες του '60, '70, '80, είχα κέντρο την Νέα Σκήτη, μία ευλογημένη από κάθε πλευρά περιοχή, μένοντας στό καλύβι του Αρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος (Ξένου), πού τόν είχα Διευθυντή στό οικοτροφείο του Αγρινίου, κατά τά μαθητικά μου χρόνια, μία ισχυρή φυσιογνωμία, πού εξέφραζε την αρρενωπότητα των αγιορειτών Πατέρων, μέ τόν αυθόρμητο, διεισδυτικό, ελεγκτικό λόγο, αλλά και την μητρική καρδιά, όταν χρειαζόταν. Από την Νέα Σκήτη, όπου ασκούσαν ευλογημένοι Πατέρες και διατηρώ συγκινητικές αναμνήσεις στην καρδιά μου, ως πολύτιμο θησαυρό, ξανοιγόμεν, ως σέ ορμητήριο πνεύματος, στην έρημο του Αγίου Όρους.

Στό Άγιον Όρος γνώρισα έναν άλλον κόσμο, μία άλλη Ήπειρο, γύρισα στό παρελθόν και αισθανόμεν τό μέλλον, είδα πώς περίπου ζούσε ο Αδάμ πρό της πτώσεως, πώς θρηνούσε μετά την έξοδο από τόν Παράδεισο, πώς ζούσε μέσα στον άδη και πώς ζή τώρα στον Παράδεισο. Γνώρισα πολλούς αγιορείτες πού ζούσαν όλες τις φάσεις της αδαμικής ζωής, δηλαδή της προπτωτικής, της μεταπτωτικής,

καί τής εσχατολογικής. Τό Άγιον Όρος είναι σέ σμικρογραφία ολόκληρη η πνευματική αυτοβιογραφία τής ανθρωπότητας, μέ τίς πτώσεις καί τίς αναστάσεις, τήν κοινωνικότητα καί τήν αναρχία, τήν ηθική καί τήν ασκητική, τήν λογική καί τήν υπερλογική, τόν βίο καί τήν ζωή.

2. Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς γιά τό Άγιον Όρος

Από φοιτητής ασχολήθηκα ιδιαίτερα μέ τόν βίο καί τήν διδασκαλία τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά καί σέ αυτό οφείλω μεγάλη ευγνωμοσύνη στόν μακαριστό Καθηγητή μου Παναγιώτη Χρήστου καί τούς τότε συνεργάτες του, γιατί μάς άνοιξαν τά μάτια σέ αυτή τήν διδασκαλία πού είναι η καρδιά τής ορθόδοξης θεολογίας, αλλά καί τού Αγίου Όρους, αλλά καί μάς συνέδεσαν μέ τό Αγιώνυμο Όρος.

Στίς περίφημες τριάδες του, τό γνωστότερο έργο του περί τών ιερών ησυχάζόντων, υπάρχει καί μιά θαυμάσια αναφορά γιά τό Άγιον Όρος. Αναφερόμενος ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς στόν όσιο καί ομολογητή Νικηφόρο γράφει: «Βίον αιρείται καί ακριβέστερον, δηλαδή τόν μονήρη, τόπον δέ πρός κατοικίαν τόν τής αγιωσύνης επώνυμον, εν μεθορίω κόσμου καί τών υπερκοσμίων (Άθως ούτός εστιν, η τής αρετής εστία), ενδιαιτάσθαι προθυμηθείς». Από τό χωρίο αυτό καί τά όσα προηγούνται καί έπονται μπορούμε νά σχολιάσουμε δύο σημεία.

Τό πρώτον ότι ο Άθως είναι τό επώνυμο τής αγιωσύνης, δηλαδή τό Άγιον Όρος είναι ο αγιασμένος τόπος, αφού είναι τό μεθόριον μεταξύ τού κόσμου καί τών υπερκοσμίων, η εστία τής αρετής. Είναι επώνυμος τής αγιότητας, γιατί εκεί κατοικούν μοναχοί πού αγιάζονται. Άλλωστε, γνωρίζουμε από τήν ορθόδοξη θεολογία ότι η Χάρη τού Θεού από τήν ψυχή διαπορθμεύεται στό σώμα καί από εκεί σέ ολόκληρη τήν κτίση. Τά πάντα αγιάζονται από τήν Χάρη τού Θεού διά τού αγιασμένου ανθρώπου. Τό Άγιον Όρος είναι ένας τόπος μεταξύ τού κόσμου καί τών υπερκοσμίων, αφού σέ αυτό μένουν επίγειοι άγγελοι καί ουράνιοι άνθρωποι. Είναι μεταξύ τού κόσμου καί τού Παραδείσου, στήν πραγματικότητα είναι ο προθάλαμος, ο πρόναος τής θείας Λειτουργίας, πού τελείται στόν ουρανό, όπως τήν περιγράφει τό βιβλίο τής Αποκαλύψεως τού Ευαγγελιστού Ιωάννου. Είναι εστία τών αρετών, γιατί εκεί εξασκείται η πρακτική φιλοσοφία, η άσκηση μέ τήν νηστεία, τήν αγρυπνία καί τήν προσευχή, πού είναι η επίβαση τής θεωρίας.

Τό δεύτερον είναι ότι στό χωρίο αυτό τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά καί σέ όλη αυτήν τήν ενότητα καταγράφεται σαφέστατα η διαφορά τής θεολογίας καί τού τρόπου ζωής μεταξύ τού οσίου Νικηφόρου καί τού δυτικόφρονος Βαρλαάμ.

Ο Νικηφόρος ήλκε τό γένος «εξ Ιταλών», κατέρριψε τήν κακοδοξία τους καί

προσεχώρησε στην Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία ορθοτομεί τόν λόγο τής αληθείας. Πήγε στό Άγιον Όρος, υποτάχθηκε στους εγκρίτους τών Πατέρων, δείχνοντας για πολύ χρόνο τήν ταπείνωσή του, προσέλαβε από εκείνους τήν τέχνη τής ειρήνης, δηλαδή τήν πείρα τής ησυχίας, καί έγινε αρχηγός αυτών πού αγωνίζονται μέ τόν κόσμο τής διανοίας, δηλαδή τούς λογισμούς καί τίς φαντασίες, καί παλεύουν μέ τά πνευματικά τής πονηρίας, οπότε έγινε διδάσκαλος τών μοναχών στην ησυχαστική παράδοση. Επειδή έβλεπε ότι πολλοί αρχάριοι δέν μπορούσαν νά συγκρατήσουν ούτε μετρίως τήν αστάθεια τού νού τους, ο όσιος Νικηφόρος πρότεινε τόν τρόπο μέ τόν οποίον ήταν δυνατόν νά συστείλουν μετρίως «τό πολυπόρευτον καί φαντασιώδες» τού νού. Σέ άλλο σημείο ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, αναφερόμενος στόν όσιο Νικηφόρο, γράφει ότι για πολύ καιρό πέρασε «εν ηρεμία καί ησυχία», έπειτα εισήλθε στά ερημικότερα μέρη τού Αγίου Όρους, καί αφού συγκέντρωσε διάφορα πατερικά χωρία «τήν νηπτικήν ημίν αυτών παρέδωκεν πράξιν».

Από τίς αναφορές αυτές τού αγίου Γρηγορίου Παλαμά φαίνεται η μέθοδος τής ευσεβείας καί τής ησυχαστικής ζωής. Προηγείται η υπακοή στους πεπειραμένους Πατέρας, μέσα σέ ζωή υπακοής, ησυχίας καί ηρεμίας, καί ακολουθεί η παραλαβή τής τέχνης τής ειρήνης τών λογισμών. Μέ τήν ειδική αυτή τέχνη τής νοεράς ησυχίας οι μοναχοί συστέλλουν τόν νού από τίς φαντασίες καί τήν διάχυσή του στό περιβάλλον, καί μέ τόν τρόπο αυτόν νικούν τά πνεύματα τής πονηρίας καί λαμβάνουν τό στεφάνι τής νίκης.

Αντίθετα, ο φιλόσοφος Βαρλαάμ, ενώ ήλθε καί εκείνος από τήν Ιταλία, εν τούτοις κράτησε τήν «κακοδοξία». Καί «ο φιλόσοφος ούτος τήν εαυτού φαντασιώδη πολύνοιαν επαφήκεν, οίόν τι πύρ, τώ κωλύοντι καθάπερ ύλη χρησάμενον» εναντίον τού Νικηφόρου καί τής διδασκαλίας του. Δέν σεβάσθηκε τήν ομολογία του καί τήν εξορία του, δέν σεβάσθηκε εκείνους πού εκπαιδεύθηκαν από αυτόν στά θεία, διά τών οποίων ο Θεός στόλισε καί συνεκρότησε τήν Εκκλησία Του. Έτσι, ενώ ο όσιος Νικηφόρος ακολούθησε τήν ησυχαστική μέθοδο, ο φιλόσοφος Βαρλαάμ στηρίχθηκε στην φιλοσοφία καί τόν φαντασιώδη νού ενώ ο Νικηφόρος υποτάχθηκε στους Πατέρας, παραλαμβάνει τήν τέχνη τής ησυχίας καί γεννά λαμπρούς μαθητάς, ο Βαρλαάμ προσβάλλει καί ατιμάζει τά συγγράμματα τών αγίων καί τήν μέθοδο μέ τήν οποία ο άνθρωπος αποκτά τήν γνώση τού Θεού. Δύο κόσμοι διάφοροι μεταξύ τους, ο ένας κόσμος είναι τής ορθόδοξης ζωής, ο άλλος κόσμος είναι τής ζωής τής στοχαστικής καί σχολαστικής.

Ο π. Μωϋσής στό τρίτομο έργο του περιγράφει τούς αγιορείτες Πατέρες τού εικοστού αιώνας, οι οποίοι ακολούθησαν τήν ζωή καί τήν μέθοδο τού οσίου Νικηφόρου καί όχι τού Βαρλαάμ. Καί αυτό είναι σημαντικό γιατί αυτήν τήν

διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ανθρώπων την συναντάμε και σήμερα στην εκκλησιαστική μας ζωή. Υπάρχουν μοναχοί και λαϊκοί που αγαπούν την ορθόδοξη ησυχαστική παράδοση και άλλοι που ακολουθούν την βαρλααμική παράδοση, η οποία είναι στην πραγματικότητα η σύγχρονη λεγόμενη μεταπατερική θεολογία. Γι' αυτό τό έργο του π. Μωϋσή είναι σημαντικό, αφού μάς δείχνει τό Άγιον Όρος ως τό μεθόριο μεταξύ του κόσμου και των υπερκοσμίων, ως εστία τής αρετής και ως τό επώνυμο τής αγιότητας, που συνεχίζει την παράδοση των μεγάλων ασκητών τής Εκκλησίας.

3. Τό Άγιον Όρος μέ τά μάτια του π. Μωϋσή

Τόν π. Μωϋσή τόν γνώρισα στό Άγιον Όρος, στην Μονή τής Σίμωνος Πέτρας. Εκείνος μου είπε ότι μέ συνάντησε για πρώτη φορά στό καράβι που πηγαίναμε στό Άγιον Όρος εγώ ήμουν Κληρικός και εκείνος λαϊκός. Δέν θυμάμαι αυτήν την σκηνή ούτε και τόν π. Μωϋσή. Όμως ήμουν στην Ιερά Μονή Σιμωνόπετρας τό έτος 1979, όταν την επισκέφθηκε ο π. Παΐσιος για να μιλήση μέ τούς μοναχούς. Την εποχή εκείνη αναζητούσα τόν π. Παΐσιο για να συζητήσω μαζί του κάποιο θέμα και τόν βρήκα στην Ιερά Μονή του οσίου Γρηγορίου. Ανέβηκα μαζί του στην Σιμωνόπετρα και επειδή δέν μπορούσε να μέ δη εκεί, μέ προσέλαβε στην συνοδεία του, βαδίζοντας περίπου τέσσερεις ώρες για να πάμε στό Κελλί του, την Παναγούδα, και να μιλήσουμε εκεί, όπου και διανυκτέρευσα και αξιώθηκα να γίνω αυτήκοος μάρτυρας του τρόπου τής νυκτερινής προσευχής του. Στην Σιμωνόπετρα, λοιπόν, άκουσα την διήγηση του π. Παΐσιου για τόν πειρασμικό νυκτερινό επισκέπτη, τό «ταγκαλάκι» που ενόχλησε τόν π. Παΐσιο, που κοιμόταν δίπλα από τό κελλί του π. Μωϋσή.

Έκτοτε ο π. Μωϋσής είχε πολλούς πειρασμούς και όλους τούς αντιμετωπίζει μέ θάρρος, υπομονή, σιωπή, ησυχία και προσευχή. Μιλά και γράφει μέσα από πόνο και χαρά, μέ ποίηση και λόγο, μέ επιχειρήματα σοβαρά και αποφασικά, πάντως, όμως, μέσα από την μυστική ακρόαση του εσωτερικού σφυγμού του Αγίου Όρους. Αξιώθηκε και αυτός να γνωρίση τόν κτύπο τής καρδιάς του Αγίου Όρους, την μυστική και απόρρητη αγρυπνία του, τό δυνατό του κρασί. Δέν παραμένει στό εξωτερικό περίβλημα, που μπορεί να είναι σαν τό σκληρό καρύδι, αλλά εισέρχεται φιλόφθωπα στην ψύχα, τόν καρπό, που τρώγεται ευχάριστα, θερμαίνει και ζωογονεί. Ο λόγος του είναι ποιητικός και εκφαντικός, βγαλμένος μέσα από τόν δικό του πόνο, την μυστική του προσευχή, τόν αλάλητο στεναγμό, την αναζήτηση την καρδιακή, την αγωνία και την ησυχία του νοσοκομείου, τό άγγιγμα του θανάτου και την βίωση τής αναστάσιμης ζωής, την δεύτερη ζωή που του χάρισε ο Θεός μέ την συνέργεια των γιατρών, αλλά και την άλλη ζωή τής αιωνίου απαρχής. Είναι μία μαρτυρία ζωντανή και ευεργετική. Θαυμάζω την δραστηριότητά του,

τήν κινητικότητα του, τόν λόγο του καί τήν μαρτυρία του, τά πετάγματα καί τήν ισορροπία του, τήν αρρενωπότητα καί τήν μητρικότητά του. Έτσι εξηγείται καί η συγγραφή, πού τήν εκλαμβάνει ως ευλογία θεϊκή.

Στό τρίτομο αυτό έργο μου άρεσαν πολλές εκφράσεις καί χαρακτηρισμοί πού δίνει σέ διάφορους αγιορείτας πού βιογραφεί. Παραθέτω μερικούς από αυτούς: «Εξασκών τήν νοεράν εργασίαν καί εσθίων τής θείας αγάπης τό μέλι, γενόμενος καί εις άλλους ωφέλιμος». «Η προσευχή τόν ανέβαζε σέ θείες θεωρίες». «Ιερός βλαστός καί ευώδης ανθος... τήν ευωδία του ευφράνθησαν πολλοί». «Δόθηκε μετά δακρύων στήν φίλη προσευχή». «Υπέταξε τόν αντάρτη νού, τήν δέσποινα κοιλία καί απέκτησε χρηστοθήεια». «Γέρασε μόνος καί δέν είχε καμιά βοήθεια». «Ήλθε στό Άγιον Όρος στήν περιβόητη Χερσόνησο τών αγίων. Η τριετής φοίτησή του στό αθωνικό φροντιστήριο τής οσιότητος... τού έδωσε ισχυρή δύναμη, γιά ν' αρχίσει ιεραποστολικό έργο». «Τίς ασθένειες τού σώματος θεωρούσε υγεία τής ψυχής καί πηγή ταπεινώσεως». «Ένα σπάνιο ευώδες άνθος τού Περιβολιού τής Παναγίας. Επί 70 έτη μούντζωνε τήν κοσμική ματαιότητα, κάθε ανθρώπινη παρηγοριά». «Άδολος, απλός, ευθύς, πράος, υπάκουος, ακτήμων, σπάνιος αγωνιστής, ευλαβέστατος, ειλικρινής, απονήρευτος». «Εκούσια καί ακούσιος πείνα, φτώχεια, στέρηση, κακουχία, καί ταλαιπωρία. Πυκνές ασθένειες καί πολλοί πειρασμοί τόν κούρασαν αλλά δέν τόν απογοήτευσαν. Τά δεχόταν όλα ως από Θεού». «Υπήρξε ασκητικός καί βιαστής στήν καλογηρική του». «Οι ένθεες αρετές στόλιζαν τήν αγνή του καρδιά... Τό νού του είχε μόνιμα στραμμένο στά ουράνια. Είχε χάρη τό προσωπό του. Γαλήνευε κανείς μόνο πού τόν έβλεπε. Είχε παιδική ψυχή, απλότητα, ακακία, αγαθότητα. Τήν αρετή του τήν έκρυβε επισταμένως. «Ζεί απλά, λιτά, καλογερικά, αναπτύσσοντας τήν αρετή τής φιλοξενίας». «Έως τής κοιμήσεώς του διατήρησε ακμαία τή φιλοθεία, τή φιλαγιότητα, τό φιλάρετο, τό φιλάδελφο, φιλάρετο καί φιλοαθωνικό πνεύμα».

Πρίν τελειώσω αυτήν τήν σύντομη εισήγησή μου δέν μπορώ νά αγνοήσω τήν άποψη τού π. Μωϋσή γιά τό Άγιον Όρος, όπως τήν διατύπωσε μέ ποιητικό τρόπο.

«Καράβι πού ταξιδεύει τό Άγιον Όρος μέ κατάρτι τόν Άθωνα, σημαία τήν Μεταμόρφωση κι άγκυρα τήν Παναγία, στ' αμπάρια κουβαλάει νάμα, μέλι, κερί καί λιβάνι γιά τούς πεινασμένους τού νάρθηκα, γιά τούς λαβωμένους τών στασιδιών».

Καράβι είναι τό Άγιον Όρος σάν τήν Εκκλησία -ναύς- πού πλέει μέσα στήν νεκρά θάλασσα τού βίου τούτου, γιά νά αποβιβάση τούς επιβάτες του στό εύδιο λιμάνι, τήν θεωρία τού Θεού. Αυτό τό ζωντανό καί ζωηφόρο καράβι δέχεται πολλούς πειρασμούς, από πειρατές καί διαφόρους εσμούς, από κύματα καί ονειδισμούς, βράχια καί πάθια καί όμως αυτό πορεύεται γιά νά ελλιμενισθή στόν προορισμό του, στό πέρας τού μυστηρίου.

Κατάρτι του είναι ο περιώνυμος Άθως, τόν οποίο στολίζει τό αγιορείτικο Θαβώρ, πού κρύβει μεταμορφωμένους αγιορείτας, φανερούς καί αφανείς, γνωστούς καί αγνώστους, θεατούς καί αθεάτους, ενδεδυμένους καί γυμνούς.

Άγκυρα είναι η Παναγιά, η άγκυρα τής πίστεως καί τής ελπίδας, τά μητρόθεα σπλάχνα πού αγκαλιάζουν όλον τόν κόσμο, πού παραμένει σιωπηλή καί εύλαλη μητέρα, η οποία αγαπά όλους τούς ανθρώπους, ιδιαιτέρως όσους γίνονται πνευματικές μητέρες τού Υιού της.

Στά αμπάρια του αυτό τό ευλογημένο καράβι, ως πολύτιμους θησαυρούς δέν κουβαλάει απλώς τούς καρπούς τής αρχιτεκτονικής, τής αγιογραφίας, τής παλαιογραφίας, αλλά ό,τι πιό ταπεινό, φτωχό καί γλυκό διαθέτει η Ορθόδοξη Εκκλησία καί είναι πέρα από τά αποκηήματα τής φαντασίας, τούς στοχασμούς καί τούς ευσεβισμούς. Είναι τό νάμα, πού γλυκαίνει καί τρελλαίνει τό μέλι, πού γίνεται από τίς μέλισσες τής ησυχίας καί προσφέρεται γι' αυτούς πού αγαπούν τά γλυκέα τώ λάρυγγι λόγια τού Θεού, τά άρρητα ή καί ρητά ρήματα τό κερι, πού φωτίζει κενωτικά καί παρηγορεί ιλαρά, όπως ιλαρό είναι τό Φώς τού κόσμου τό λιβάνι, πού ευωδιάζει ουρανό καί ανεβαίνει ως οσμή ευωδίας θανάτου καί ζωής, ευλογημένης θανατοζωής.

Καί τούς θησαυρούς αυτούς τούς φυλάει κρυφά, μυστικά γιά νά τούς δώση μέ απλοχεριά σ' αυτούς πού τό αγαπούν καί τήν μυστική φωνή του ακούν, σέ όσους έχουν πονέσει εσχατολογικά καί έχουν πληγωθή βαθειά, σ' αυτούς πού κάθονται στόν Νάρθηκα καί πεινούν γιά άλλη δικαιοσύνη καί πονούν από τίς πληγές πού κανένα Νοσοκομείο δέν θεραπεύει καί κανένας δέν μπορεί νά ακουμπήση παρά μόνον ο αιώνιος γιατρός πού αγγίζει τρυφερά.

Τό Άγιον Όρος είναι τόπος λόγου καί σιωπής, μυστηρίου καί φανέρωσης, άσκησης καί θεοπτίας, ανθρωπιάς καί θεϊκής φοράς, παρελθόντος καί εσχάτου. Όλο τό Άγιον Όρος βρίσκεται μέσα στήν καρδιά του καί τό καταλαβαίνει αυτός πού ακούει τόν μυστικό κτύπο της, πού λέγει ακατάπαυστα τήν ευχή, τήν ουράνια ωδή. Τό εξωτερικό πλησίασμα τού Αγίου Όρους είναι οι λαμπρές ακολουθίες του, αλλά τό εσωτερικό του άγγιγμα είναι τά τερριρέμ, όχι τής ψαλτικής, αλλά τής ζωής τής

καρδιακής. Αν μπορούσε κανείς νά πλησιάση τήν καρδιά ενός Αθωνίτου μοναχού, πού κάθεται στό στασίδι του σέ στάση ύπνου καί ξύπνιου, όταν ψάλλωνται τά τερριρέμ, αυτός μπορεί νά δῆ τί είναι τό Άγιον Όρος. Αυτήν τήν στάση τού αγρυπνούντος κεκοιμημένου μοναχού καί τήν εσωτερική κραυγή του, πού ορμά πρὸς τόν άναρχο Τριαδικό Θεό, σέ μιά αεικίνητη στάση καί σέ μιά στάσιμη κίνηση περιγράφει στό τρίτομο έργο του ο π. Μωϋσής.

Έτσι τό διάβασα καί αυτήν τήν αίσθηση διέκρινα. Αυτό είναι τό Άγιον Όρος. Όποιος γνώρισε κάποιο άλλο Άγιον Όρος, έχει σφαλερή αίσθηση καί γνώμη πού προσφέρεται γιά ταχύτατη αναθεώρηση, γιά νά προσεγγίση κάποιον ζωηφόρο ερημίτη. Τό Άγιον Όρος είναι γεμάτο από πνεύμα καί ζωή, αγάπη καί θαλπωρή, κομποσχοίни καί προσευχή, αναμονή καί προσμονή, όνειρο καί κραυγή, λάδι καί κρασί, ώσμωση καταπληκτική καί αιώνια ευλογητή.

Γιά νά μιλήσης γιά τό Άγιον Όρος πρέπει νά είσαι καρδιακός αναζητητής, νηφάλια μεθυσμένος καί οινοχόος καλός, πονεμένος εραστής καί ευαίσθητος ποιητής, όπως είναι ο π. Μωϋσής.

Ευχαριστώ γιά τήν δική σας προσοχή.

Πηγή: zoiforos.gr